

دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه حمایت از دوره‌های پسا دکترا (طرح‌های پژوهشی)

دوره‌های پسا دکترا با هدف توسعه علمی و توسعه سرمایه‌های پژوهشی در کشور تعریف شده است. صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور براساس آیین‌نامه حمایت از دوره‌های پسا دکترا و در چارچوب همکاری‌های مشترک بین صندوق، دانشگاه‌ها/ مراکز پژوهشی و مؤسسات اجرایی کشور، برنامه حمایت از دوره‌های پسا دکترا را تعریف نموده است. دستورالعمل اجرایی حمایت از دوره‌های پسا دکترا مبتنی بر طرح‌های پژوهشی به شرح زیر است.

۱. تعاریف

صندوق: عبارت است از صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور که در این دستورالعمل صندوق نامیده می‌شود.

مراکز علمی: مراکز علمی شامل دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی تراز اول کشور می‌باشد.

کمیته تخصصی: کمیته تخصصی صندوق که در این دستورالعمل کمیته تخصصی نامیده می‌شود.

کارگروه‌های تخصصی: کارگروه‌های پژوهشی صندوق که در این دستورالعمل کارگروه‌های تخصصی نامیده می‌شود.

دوره پسا دکترا: دوره معین پژوهشی است که طی آن پژوهشگران مستعد جوان پس از اخذ مدرک دکتری تحت نظارت یک استاد صاحب تجربه و برجسته علمی در انجام طرح‌های پسا دکترا مشارکت می‌نمایند.

طرح پسا دکترا: طرح تحقیقاتی است که در چارچوب عرصه‌های پژوهشی اولویت‌دار صندوق تعریف شده و به تصویب صندوق می‌رسد.

مسئول طرح پسا دکترا: فردی است که عضو هیات علمی دانشگاه/ مرکز پژوهشی بوده و مسئولیت هدایت، راهنمایی و کنترل فعالیت‌های پژوهشگر پسا دکترا را بر عهده دارد.

پژوهشگر پسا دکترا: فردی است که دارای مدرک دکتری تخصصی بوده و متقاضی ورود به دوره‌های معین فعالیت پژوهشی تحت نظارت مسئول طرح پسا دکترا است.

۲-هدف

هدف از تدوین این دستورالعمل، تشریح وظایف و مسئولیت‌های افراد ذیربط و فرایند اجرای دوره پسا دکترا مبتنی بر طرح‌های پژوهشی، مطابق با آیین‌نامه حمایت از دوره‌های پسا دکترا می‌باشد.

۳-دامنه کاربرد

این دستورالعمل در بر گیرنده اقداماتی است که در رابطه با حمایت از اجرای دوره‌های پسا دکترا مبتنی بر طرح‌های پژوهشی انجام می‌گیرد.

۴-شرح کار و مسئولیت‌ها

با توجه به ماده ۸ و ۹ آیین‌نامه حمایت از دوره‌های پسا دکترا، شرح فعالیت‌ها و مسئولیت اجرای هر یک از مراحل اجرایی آیین‌نامه به شرح جدول زیر است.

ردیف	فعالیت	شرح فعالیت	انجام‌دهنده	مسئول انجام فعالیت
۱	اطلاع‌رسانی	مکاتبه با مراکز علمی و ارائه اطلاعات لازم در مورد نحوه و شرایط حمایت از دوره‌های پسا دکترا	ارزیابی طرح‌ها روابط عمومی	مدیریت ارزیابی طرح‌ها

مستول طرح پسا دکترا	پژوهشگر پسا دکترا	<ul style="list-style-type: none"> دریافت فرم درخواست طرح از وبسایت صندوق تکمیل و ارسال فرم درخواست طرح از طریق وبسایت صندوق ارائه معرفی نامه رسمی دانشگاه/ مرکز پژوهشی مبنی بر موافقت با پذیرش پژوهشگر پسا دکترا 	ارایه درخواست و ارسال طرح پیشنهادی	۲
مدیریت ارزیابی طرحها	دبیر پسا دکترا دبیر کارگروه/ کمیته تخصصی کارگروه/ کمیته تخصصی	<ul style="list-style-type: none"> دریافت و بررسی طرحهای پیشنهادی تصمیم گیری نهایی در مورد تصویب یا رد پیشنهادیه های دریافتی براساس آیین نامه، دستورالعمل اجرایی و سایر ضوابط صندوق 	بررسی درخواست و ارزیابی طرحهای پیشنهادی	۳
مدیریت ارزیابی طرحها	دبیر پسا دکترا ناظر طرح	<ul style="list-style-type: none"> تعیین ناظر طرح تنظیم و عقد تفاهم نامه بررسی گزارشات دوره ای پیشرفت طرحهای پسا دکترا تدوین گزارشات دوره ای در خصوص عملکرد برنامه پسا دکترا 	عقد تفاهم نامه، اجراء و نظارت	۴
ذیحسابی و امور مالی	واحد مالی	<ul style="list-style-type: none"> انجام پرداخت های دوره ای به پژوهشگر پسا دکترا انجام پرداخت های دوره ای به مستول طرح پسا دکترا 	پرداخت	۵

۵- اطلاع رسانی

براساس ماده ۷ آیین نامه حمایت از دوره های پسا دکترا، هر ساله مدیریت ارزیابی طرحها با همکاری کارگروه های تخصصی، اولویت های صندوق جهت دوره های پسا دکترا را استخراج نموده و با همکاری روابط عمومی، اولویت های مورد نظر به دانشگاهها/ مراکز پژوهشی اطلاع رسانی می شود. در اطلاع رسانی دوره های پسا دکترا توجه به نکات زیر الزامی است:

- اولویت حمایت از اجرای دوره های پسا دکترا با مراکز علمی تراز اول کشور است

- اولویت حمایت از اجرای دوره‌های پسا دکترا با طرح‌هایی است که با مشارکت پژوهشگران مراکز علمی بین‌المللی به ویژه ایرانیان خارج از کشور انجام می‌گیرد
- اولویت با دوره‌هایی است که با اهداف و اولویت‌های تصریح شده در اسناد بالا دستی حوزه علم و فناوری کشور انطباق داشته باشد
- اولویت با دوره‌هایی است که براساس تقاضا و مشارکت موسسات دولتی، عمومی و خصوصی در تامین منابع مالی مورد نیاز آن تعریف می‌شود
- کارگروه‌های تخصصی توان و ظرفیت مراکز علمی متقاضی حمایت از اجرای دوره‌های پسا دکترا را ارزیابی و مراکز علمی مورد نظر را تعیین می‌نمایند
- حداقل شرایط مورد نیاز مراکز علمی جهت کسب حمایت صندوق از اجرای دوره‌های پسا دکترا به شرح زیر است:

- دانشگاه متقاضی باید حداقل ۵ دوره دانشجوی دکتری در رشته تخصصی مربوطه تربیت کرده باشد
- مرکز پژوهشی متقاضی باید حداقل ۳ دوره دانشجوی دکتری در رشته تخصصی مربوطه پذیرش نموده باشد
- دانشگاه متقاضی باید حداقل ۵ نفر عضو هیات علمی با رتبه علمی دانشیار و یک نفر با رتبه علمی استادی در رشته تخصصی مربوطه داشته باشد
- مرکز پژوهشی متقاضی باید حداقل ۳ نفر عضو هیات علمی با رتبه علمی دانشیار در رشته تخصصی مربوطه داشته باشد

۶- شرایط مسئول طرح پسا دکترا

شرایط مسئول طرح پسا دکترا مطابق با ماده ۴ آیین‌نامه است و ارزیابی صلاحیت مسئول طرح پسا دکترا به عهده کارگروه تخصصی مربوطه است.

۷- شرایط پژوهشگر پسا دکترا

شرایط پژوهشگر پسا دکترا مطابق با ماده ۵ آیین‌نامه است و ارزیابی صلاحیت پژوهشگر پسا دکترا به عهده کارگروه تخصصی مربوطه است.

۸- فرایند اجرایی

گام اول- اطلاع‌رسانی توسط صندوق و مراکز علمی

در گام اول لازم است ضوابط و نحوه حمایت از اجرای دوره‌های پسا دکترا توسط صندوق و مرکز علمی مربوطه اطلاع‌رسانی شود.

- ضوابط و نحوه حمایت از دوره‌های پسا دکترا هر ساله توسط صندوق به مراکز علمی اطلاع‌رسانی می‌شود
- مراکز علمی متقاضی کسب حمایت صندوق از اجرای دوره‌های پسا دکترا، می‌توانند پتانسیل‌های موجود جهت برگزاری این دوره‌ها را به تفکیک حوزه تخصصی به صندوق اعلان نمایند
- به منظور ایجاد شرایط رقابتی و تخصیص عادلانه و بهینه منابع، صندوق و مرکز علمی مربوطه ضوابط و نحوه حمایت از دوره‌های پسا دکترا را به اطلاع عموم اعضای هیات علمی و پژوهشگران متقاضی می‌رسانند

گام دوم- تکمیل فرم پیشنهادیه توسط متقاضیان

در چارچوب ضوابط و شرایط اعلان شده توسط صندوق، اعضای هیات علمی می‌توانند فرم پیشنهادیه طرح پسا دکترا را از طریق وبسایت صندوق دریافت و پس از تکمیل، جهت بررسی و ارزیابی به صندوق ارسال کنند.

- ارسال طرح پیشنهادی به همراه درخواست کتبی مسئول طرح پسا دکترا، باید همراه با معرفی‌نامه رسمی مرکز علمی مربوطه مبنی بر موافقت با پذیرش پژوهشگر پسا دکترا باشد
- طرح پیشنهادی باید براساس چارچوب مورد نظر صندوق و به همراه سوابق علمی و پژوهشی مسئول طرح و پژوهشگر پسا دکترا از طریق وبسایت صندوق ارسال گردد

گام سوم- ارزیابی طرح

در خصوص طرح‌های ارسال شده به صندوق، در ابتدا یک بررسی اولیه انجام می‌گیرد. در صورت عدم وجود اشکال در فرم طرح و کامل بودن موارد ارسالی و انطباق آن با ضوابط صندوق، طرح براساس نظر کارگروه تخصصی مربوطه مورد داوری قرار می‌گیرد.

- تعیین نحوه و شرایط داوری به عهده کارگروه تخصصی مربوطه است
- مستندات طرح و اطلاعات مربوط به مسئول طرح و پژوهشگر پسا دکترا، جهت بررسی و اظهار نظر در اختیار داوران قرار خواهد گرفت
- داوران پس از انجام بررسی‌های لازم، نظر خود را جهت جمع‌بندی و بررسی نهایی در کارگروه تخصصی مربوطه به صندوق ارسال خواهند کرد
- کارگروه/ کمیته تخصصی براساس نظرات داوران و بررسی مستندات طرح، در رابطه با پذیرش یا عدم پذیرش نهایی طرح اعلام نظر می‌نماید
- در خصوص طرح‌هایی که متقاضی مشارکت صندوق در تامین منابع مالی لازم برای اجرای طرح (علاوه بر حق الزحمه پژوهشگر و مسئول طرح پسا دکترا) می‌باشند، نحوه حمایت صندوق توسط کارگروه/ کمیته تخصصی تعیین می‌شود

گام چهارم - امضای تفاهم‌نامه و اجرا

- پس از تصویب طرح‌های ارسال شده در کارگروه/ کمیته تخصصی، تفاهم‌نامه طرح تنظیم و به امضای طرفین (صندوق، مسئول طرح و پژوهشگر پسا دکترا) خواهد رسید.
- یک نسخه از تفاهم‌نامه جهت اطلاع، برای مرکز علمی مربوطه ارسال می‌شود
 - مسئول طرح موظف است گزارش پیشرفت طرح و عملکرد پژوهشگر پسا دکترا را براساس جدول زمان‌بندی طرح مصوب، به صندوق ارسال کند
 - مسئول طرح موظف است پس از خاتمه طرح ضمن ارائه اصل گزارش نهایی طرح، حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از خاتمه طرح دستاوردهای تعهد شده شامل مقالات چاپ شده و سایر موارد را براساس چارچوب مورد نظر به صندوق تحویل نماید

گام پنجم - ارزیابی و نظارت بر عملکرد

براساس ماده ۹ آیین‌نامه، بنا به تشخیص کارگروه تخصصی جهت نظارت بر عملکرد دوره پسا دکترا، ناظر طرح تعیین و معرفی خواهد شد. مسئول طرح موظف است به صورت دوره‌ای (سه‌ماهه) گزارش پیشرفت طرح و عملکرد پژوهشگر پسا دکترا را تدوین و برای صندوق ارسال نماید.

- دبیر پسا دکترا، گزارش پیشرفت طرح و عملکرد پژوهشگر پسا دکترا را برای بررسی و تایید به کارگروه/ ناظر ارائه می‌دهد
- دبیر کارگروه تخصصی موظف است با همکاری دبیر پسا دکترا، جمع‌بندی از عملکرد دوره‌های پسا دکترا را تهیه و به صورت ادواری به اطلاع اعضای کارگروه برساند
- گزارش‌ها و پیشنهادهای مربوط به رفع مشکلات احتمالی و ارتقاء عملکرد دوره‌های پسا دکترا، جهت طرح و بررسی در کارگروه/ کمیته تخصصی به مدیریت ارزیابی طرح‌ها ارائه می‌شود
- مدیریت ارزیابی طرح‌ها گزارش‌ها را به صورت ادواری جمع‌بندی و به اطلاع کمیته تخصصی (یا رئیس صندوق) می‌رساند

۹- فرایند پرداخت

فرایند پرداخت به پژوهشگر و مسئول طرح پسا دکترا براساس گزارش پیشرفت تایید شده طرح و در چارچوب ضوابط صندوق، به شرح ذیل انجام می‌گیرد:

الف- مراحل پرداخت حق الزحمه پژوهشگر پسا دکترا

- (۱) پرداخت مرحله اول به پژوهشگر پسا دکترا برای ۳ ماه اول دوره پس از امضاء تفاهم‌نامه و براساس درخواست پژوهشگر و تایید مسئول طرح انجام می‌گیرد
- (۲) پرداخت مرحله دوم به پژوهشگر پسا دکترا برای ۳ ماه دوم دوره، پس از ۳ ماه از شروع دوره و براساس درخواست پژوهشگر و تایید مسئول طرح انجام می‌گیرد
- (۳) پرداخت مراحل سوم و چهارم به پژوهشگر پسا دکترا برای ۳ ماه سوم و چهارم دوره، پس از ۳ ماه از پرداخت مرحله قبل و براساس درخواست پژوهشگر و تایید مسئول طرح انجام می‌گیرد. پرداخت مراحل

سوم و چهارم به پژوهشگر پسا دکترا منوط به ارائه گزارش پیشرفت ۳ ماهه اول و دوم طرح و گزارش عملکرد پژوهشگر پسا دکترا و تایید آن توسط ناظر طرح می باشد
(۴) پرداخت ۱۰ درصد باقی مانده حق الزحمه به پژوهشگر پسا دکترا منوط به ارائه گزارش نهایی تایید شده و انجام تعهدات طرح می باشد

ب- مراحل پرداخت حق الزحمه مسئول طرح پسا دکترا

در خصوص طرح هایی که به جز منابع اختصاص یافته توسط صندوق (برای حق الزحمه پژوهشگر پسا دکترا)، سایر هزینه های طرح از محل منابع اختصاص یافته توسط صنعت یا دستگاه های اجرایی تامین می شود؛ براساس تبصره ۲ ماده ۷ آیین نامه، پرداخت حق الزحمه مسئول طرح پسا دکترا در دو مرحله و به شرح ذیل انجام می شود:

۱. پرداخت مرحله اول به مسئول طرح همزمان با پرداخت مرحله سوم حق الزحمه پژوهشگر پسا دکترا انجام می گیرد
۲. پرداخت مرحله دوم به مسئول طرح همزمان با پرداخت ۱۰ درصد باقی مانده حق الزحمه پژوهشگر پسا دکترا می باشد